

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
The Super Leadership of School Administrator and School Effectiveness
Under The Office of Prachuap Khiri Khan
Primary Educational Service Area 2

วิมลพันธ์ ไวยคุนา*, ชวน ภารังกุล**
Wimonpan Waikuna*, Chaun Parunggul**
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Muban Chombueng Rajabhat University

Received: March 19, 2022 Revised: February 13, 2024 Accepted: May 3, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 291 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 18 คน และครูจำนวน 273 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเป็นต้นแบบให้เป็นผู้นำตนเอง ด้านการเป็นผู้นำตนเอง ด้านการสนับสนุนให้กำหนดเป้าหมายของตนเอง ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก ด้านหลักส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้นำตนเอง ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำตนเองด้วยการให้รางวัลและการดำหนิที่สร้างสรรค์ และด้านส่งเสริมความเป็นผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคตินักเรียน

3. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ผู้นำ, ประสิทธิภาพ

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the super leadership of schools, 2) the school effectiveness, and 3) the super leadership of school administrators and school effectiveness under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 18 administrators and 273 teachers, totaling 291, used in this research consisted of administrators and teachers in schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Area Office 2, selected by using stratified random sampling method. The instrument used for data collection was a 5-level rating scale questionnaire with a reliability level at .98. The data were analyzed by using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The research results were as follows:

1. The super leadership of school administrators under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2 was overall at a high level. When each aspect was considered, it was found that super leadership of the school administrators was at a high level in all aspects, and those aspects could be ranked in descending order of their means as follows: modelling self-leadership, becoming a self-leader, encouraging self-set goals, creating positive thought patterns, facilitating self-leadership culture, facilitating self-leadership through reward and constructive reprimand, and promoting self-leadership through teamwork.

2. The effectiveness of schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2 was overall at a high level. When each aspect was considered, it was found that the effectiveness was at a high level in all aspects, and those aspects could be ranked in descending order of their means as follows: students' learning achievement, ability to solve problems within schools, ability to modify and develop schools, and ability to develop students' attitude.

3. The super leadership of school administrators and the effectiveness of schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 2, overall were at a high level of positive correlation with statistical significance at the .01

Keyword: Leadership, leader, Effectiveness

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกและสังคมไทยกำลังก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การศึกษาของไทยควรต้องถึงเวลาปรับเปลี่ยนอีกครั้ง เพื่อให้การศึกษาสามารถสร้างผลผลิตได้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้วยสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลัก ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัด ในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการเอง ทำให้ระบบการบริหารจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำและแตกต่างกันในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร ปัจจัยด้านผู้เรียนหรือจะเป็นปัจจัยอื่น ๆ ก็ตาม ทำให้การส่งเสริมให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และมาตรา 30 กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อยู่ในแต่ละระดับการศึกษา ในการดำเนินการจัดการศึกษาดังกล่าวของแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องนำเอาความรู้ ความสามารถ ความเป็นผู้นำ มาใช้ควบคู่กับการบริหารงาน ถ้าผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมและถูกต้องตามทฤษฎีหรือหลักการทางการบริหารแล้ว

ย่อมได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยได้ทั้งคนและงานในที่สุด การบริหารก็จะประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แมนซ์ และซิมส์ ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้พฤติกรรมผู้นำแบบ ผู้นำเหนือผู้นำ (Super Leadership) โดยนำกระบวนการของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่จะทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองมาใช้ในการบริหาร ซึ่งมี 7 ขั้นตอน การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ บ่งบอกถึงพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่น มีข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีและเหมาะสม เพื่อชี้แนะให้คนอื่น ๆ ปฏิบัติตามได้ การที่ผู้นำหรือผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารที่คอยแนะนำ ส่งเสริมให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม สามารถเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่นได้ (สมุทร ชำนาญ, 2556 : 177)

องค์กรใดที่มีผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นของงานสนองตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยที่มีการใช้ทรัพยากรอันจำกัดอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ได้ผลงานนั้น ย่อมกล่าวได้ว่าองค์กรนั้น มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ปัจจัยที่สำคัญของความสำเร็จของโรงเรียน คือ การเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน คือ “ประสิทธิผลของโรงเรียน” เพราะประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองและผู้เรียน และโรงเรียนนั้นเป็นระบบสังคมรูปแบบหนึ่งของโรงเรียนจะมั่นคงก็ต่อเมื่อผลิตสิ่งที่สังคมยอมรับ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนคือ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน การบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้น พิจารณาได้จากความสามารถในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารงานและความสามารถในการแก้ปัญหาการบริหารงาน ประสิทธิผลของสถานศึกษา เปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นของงาน การที่จะกล่าวว่า องค์กรมีประสิทธิผลโดยคำนึงถึงแต่ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นของงานเพียงอย่างเดียวย่อมไม่ถูกต้อง จะต้องพิจารณาลึกลงไปกว่าผลสำเร็จของงานนั้นสนองตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือไม่ เพราะบางครั้งพบว่าองค์กรประสบความสำเร็จหรือมีผลงานชัดเจน แต่ปรากฏว่าผลสำเร็จนั้นมีการใช้ทรัพยากรทั้งในด้านเงินลงทุน ระยะเวลา และบุคลากรมากเกินไป (บุษรา เชนอำนวย, 2551 : 169) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ บรรยงค์ ไตจินดา (2550 : 27) ที่กล่าวว่า ความสำคัญของประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นผลที่เกิดจากการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของสถานศึกษาที่ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา และการปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย มีทักษะ มีบุคลิกภาพและมีเจตคติที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 รับผิดชอบดูแลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 อำเภอ คือ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด และอำเภอกุยบุรี พบปัญหาจากผลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (พ.ศ. 2560) ประจํางบประมาณ พ.ศ. 2562 แสดงตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และประเด็นพิจารณา ในมาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ในตัวบ่งชี้ที่ 1 การบริหารงานด้านวิชาการ ได้ระดับคุณภาพ 2 ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ ในมาตรฐานที่ 3 สมรรถนะการบริหารและการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ ลูกจ้างในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีผลงานเชิง

ประจักษ์ตามเกณฑ์ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ ได้ระดับคุณภาพ 1 ซึ่งอยู่ในระดับปรับปรุง และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่ำกว่าระดับประเทศทั้ง 2 ระดับชั้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ในแนวทางการพัฒนานั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาการจัดการศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูและนักเรียนได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 1,155 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 291 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน เพ็ญแข แสงแก้ว, 2544 : 60-61) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม จำแนกตามอำเภอ ได้แก่ ฤๅบุรี ปรามบุรี หัวหิน และสามร้อยยอด จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น

2. เพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหาร ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอน ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางตัวเลขสุ่ม

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	อำเภอ	ประชากร		รวม	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		ผอ.	ครู		ผอ.	ครู	
1	กุยบุรี	21	271	292	5	69	74
2	ปราณบุรี	11	193	204	3	48	51
3	หัวหิน	20	343	363	5	86	91
4	สามร้อยยอด	19	277	296	5	70	75
รวม				1,155			291

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และอำเภอ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร ตามแนวคิดของแมนซ์และซิมส์ (Manz & Sims, 1991 : 33) จำนวน 7 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 7 ตัวแปรย่อยมีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 39 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิด ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2001 : 305-306) จำนวน 4 องค์ประกอบ โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 4 ตัวแปรย่อยมีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 20 ข้อ ดังนี้

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร และประสิทธิผลของโรงเรียน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .983 เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ที่เป็นอย่างช่วยเหลืออนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา

1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์

1.3 นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ และอำเภอ ใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2.2 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

(n = 291)

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. การเป็นผู้นำตนเอง (X_1)	4.09	0.54	มาก	2
2. การเป็นต้นแบบให้เป็นผู้ผู้นำตนเอง (X_2)	4.10	0.53	มาก	1
3. การสนับสนุนให้กำหนดเป้าหมายของตนเอง (X_3)	4.07	0.53	มาก	3
4. การสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก (X_4)	4.05	0.49	มาก	4
5. พัฒนาความเป็นผู้นำตนเองด้วยการให้รางวัลและการ ตำหนิที่สร้างสรรค์ (X_5)	4.02	0.56	มาก	6
6. ส่งเสริมความเป็นผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม (X_6)	3.97	0.53	มาก	7
7. ส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้นำตนเอง (X_7)	4.03	0.51	มาก	5
เฉลี่ย	4.05	0.48	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาแยกในรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การเป็นต้นแบบให้เป็นผู้ผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.53) การเป็นผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.54) การสนับสนุนให้กำหนดเป้าหมายของตนเอง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) การสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.49) หลักส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.51) พัฒนาความเป็นผู้นำตนเองด้วยการให้รางวัลและการตำหนิที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.56) และส่งเสริมความเป็นผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.53)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

(n = 291)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (Y_1)	4.07	0.53	มาก	1
2. ความสามารถในการพัฒนาเจตคตินักเรียน (Y_2)	4.01	0.55	มาก	4
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (Y_3)	4.03	0.53	มาก	3
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Y_4)	4.05	0.51	มาก	2
เฉลี่ย	4.04	0.49	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.49) และเมื่อ

พิจารณาแยกในรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.51) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.53) และความสามารถในการพัฒนาเจตคตินักเรียน ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.55)

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และเมื่อพิจารณาแยกในรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการเป็นต้นแบบให้เป็นผู้นำตนเอง ด้านการเป็นผู้นำตนเอง ด้านการสนับสนุนให้กำหนดเป้าหมายของตนเอง ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก ด้านหลักส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้นำตนเอง ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำตนเองด้วยการให้รางวัลและการตำหนิที่สร้างสรรค์ และด้านส่งเสริมความเป็นผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) และเมื่อพิจารณาแยกในรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา และด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคตินักเรียน

3. ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวก อยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy} = 0.918$) เมื่อพิจารณารายคู่พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ด้านส่งเสริมวัฒนธรรมความเป็นผู้นำตนเอง (X_7) กับความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Y_4) คือ $r = 0.848$ รองลงมาได้แก่ ด้านพัฒนาความเป็นผู้นำตนเองด้วยการให้รางวัลและการตำหนิที่สร้างสรรค์ (X_5) กับความสามารถในการพัฒนาเจตคตินักเรียน (Y_2) คือ $r = 0.837$ และด้านส่งเสริมความเป็นผู้นำตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม (X_6) กับความสามารถในการพัฒนาเจตคตินักเรียน (Y_2) คือ $r = 0.833$ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก (X_4) กับความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (Y_3) คือ $r = 0.623$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จึงทำให้มีภาวะความเป็นผู้นำสูง อีกทั้งผู้บริหารสามารถนำรูปแบบการจัดการเพื่อพัฒนาผู้นำเหนือผู้นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการทีมงาน เพื่อให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การสร้างบรรยากาศองค์การและวัฒนธรรมการทำงานที่ดี และพัฒนาตนเองอันเป็นพฤติกรรมของผู้นำเหนือผู้นำ จากปัจจัยดังกล่าว

ข้างต้นจึงทำให้ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแมนซ์ และ ซิมส์ (Manz & Sims, 1991 : 18-35) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้พฤติกรรมผู้นำแบบผู้นำเหนือผู้นำ (Super Leadership) โดยนำกระบวนการของภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่จะทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง มาใช้ในการบริหาร ซึ่งมี 7 ขั้นตอน การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง มีโอกาสได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้อย่างเต็มศักยภาพบ่งบอกถึงพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่น มีข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีและเหมาะสม เพื่อชี้แนะให้คนอื่น ๆ ปฏิบัติตามได้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุวัตร ศรีพระนาม (2561 : 256-257) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะสถานศึกษามีผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการบริหารงาน สามารถแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น อีกทั้งมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ตั้งใจทุ่มเทในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีทักษะในการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ดูแลนักเรียนในด้านความประพฤติ การปฏิบัติตนอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับมอทท์ (Mott, 1972) ได้กล่าวถึงประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 4 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวก ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน และความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับเรียม สุขกล้า (2553 : 28) ได้ให้แนวคิดว่าการประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารครูที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เพื่อแสดงให้เห็นว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือ ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกความสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และความสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทกร อรุณโน (2559 : 62-66) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมกร เจตย์คำ (2559 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาชั้น 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถพัฒนาสถานศึกษา แก้ไขปัญหา และจัดการกับความซับซ้อนของสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาของนักเรียน ทำให้การปฏิบัติงานในองค์กรมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งภาวะผู้นำที่ดีถือเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต่อบุคคลในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ มีความสุข ประสบความสำเร็จ เป็นผู้มีความค่าที่ทำประโยชน์แก่ผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย คำผล (2558 : 87) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดของโรงเรียน โดยผู้นำได้ดำเนินการชักจูงผู้ใต้บังคับบัญชาให้มาทำงานอย่างเสียสละ ขณะเดียวกันผู้นำได้ทำหน้าที่ประสานงานให้งานด้านการจัดการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด โดยการจัดสรรทรัพยากรที่มีได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจในผลการดำเนินงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ บินยามัน (2558 : 80-81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนฉางกาญจนกุลวิทยา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธุมกร เจดีย์คำ (2559 : 78) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่บุคลากรในการพัฒนาตนเองผ่านการทำงานเป็นทีม โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นทีมและส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนางานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อเป็นการสร้างความสามัคคี สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และลดความขัดแย้งของบุคลากรในทีม
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนและบุคลากรภายในสถานศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเจตคตินักเรียน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใส่ใจในการเรียน และรู้จักคิดเพื่อพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า
3. บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของตนเองในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการบริหารงานที่ได้ประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

3. ควรศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- ธูมากร เจตีย์คำ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธูมากร เจตีย์คำ. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นนทกร อรุณโน. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2550). *บริหารงานบุคคล*. กรุงเทพมหานคร : อมรการพิมพ์.
- บุษรา เชนอานวย. (2551). *การบริหารจัดการโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : เอ็ดสันทเพรส.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2544). *การวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เรียม สุขกล่ำ. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมุทร ชำนาญ. (2557). *ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎีและปฏิบัติ*. ระยอง : พี.เอส. การพิมพ์.
- สุชาดา บินยามัน. (2558). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านฉางกาญจนกุลวิทยา จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุวัตร ศรีพระนาม. (2561). ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 11(2) : 256-264.
- เอกชัย คำผล. (2558). *การบริหารระบบคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.

- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2001). **Educational administration theory, research, and practice.** New York : McGraw-Hill.
- Manz, C. C. & Sims, H.P. Jr. (1991). **The New Super Leadership Leading Other to Lead Themselves.** San Francisco: Berreit-Koehler.
- Mott, P.E. (1972). **The Characteristic of Effective Organization.** New York : Harper and Row.